

acod
onderwijs

GEPENSIONEERDEN

Jaargang 46
Nr 6
juni 2019

erkenningsnr.
P 003045

Maandblad (verschijnt niet in
juli en augustus)
V.U.: F.van der Graaf
Bagattenstraat 158 - 9000 Gent
Postkantoor van afgifte: Gent I
Stapelplein 75 - 9000 Gent

**c
o
n
t
a
c
t**

PB-PP | B-12495
BELGIE(N) - BELGIQUE

ACOD-ONDERWIJS ONDERAFDELING GEPENSIONEERDEN

Tel.: 09/269.93.40

Fax: 09/269.93.44

Secretariaat: Bagattenstraat 158 - 9000 Gent

Mededelingenblad CONTACT

Jaargang 46 nr.6 juni 2019

*****

Het Contactblad is ook te lezen op de website van ACOD Onderwijs:

www.acodonderwijs.be/publicaties-2

Leden die het Contactblad **alleen digitaal** willen ontvangen kunnen ons dat melden.

Genoteerd

Op zondag 28 april waren we met een paar leden in de School van Toen. De heer Jan Schiettekatte, directeur van de Educatieve Diensten van Stad Gent gaf een lezing over Leo Michel Thiery. Die lezing was zo boeiend en verrijkend dat we aan de spreker gevraagd hebben om ze te mogen publiceren in ons Contactblad. Jan Schiettekatte was zo vriendelijk om ons de lezing in artikelvorm door te sturen.

Met dank aan de schrijver en voor jullie lezers: geniet ervan!

**Leo Michel Thiery (1877 – 1950): vakman in onderwijsvernieuwing,
pedagogisch vernieuwer.**

Recent, op 28 april, richtte de 19de editie van de Erfgoeddag de schijnwerper op vakmanschap. Centraal stonden leren en maken, vakkennis en ambachtelijkheid en de technieken, kennis en ideeën daarover die tot ons materieel en immaterieel erfgoed zijn gaan behoren. Ik gaf echter bij die gelegenheid een lezing over **Leo Michel Thiery**, een gepassioneerd onderwijzer en de eerste conservator van het natuurmuseum en de botanische tuin die in de Gentse volksmond nog altijd bekend staan als het “Schoolmuseum” maar nu de Wereld van Kina (Kind en Natuur) genoemd worden. Velen vroegen zich af waarom.

Welnu, **Leo Michel Thiery** was een spilfiguur in de intellectuele geschiedenis van onze stad. Hij was een vurig en gerespecteerd pleitbezorger voor wetenschapsbeoefening en wetenschapsonderwijs. Maar hij was vooral ook een vooruitstrevend leraar en pedagoog, die naar inzichten en methoden zijn tijd ver vooruit was. Hij koos zelf, principieel, voor een leven als onderwijzer. En hij zou de stichter worden van het eerste natuurwetenschappelijk museum voor kinderen en de eerste publiek toegankelijke ‘heemtuin’ in de Benelux.

Zijn ideeën over onderwijs waren hun tijd ver vooruit .

Leo Michel Thiery wordt geboren op 12 november 1877 als zevende kind in een eenvoudig gezin in de Gentse Koolsteeg. Zijn vader, Pieter Paul Thiery, was meubelmaker, zijn moeder , Nathalie Dammien huisvrouw. Hij groeit op tussen drie oudere broers. Drie andere kinderen stierven heel jong, wat helaas in het laatste kwart van de 19de eeuw in onze stad niet uitzonderlijk was. Hij bezocht als kind de lagere gemeenteschool van het begijnhof. Na de zesde klas krijgt hij als primus een studiebeurs en gaat naar de ‘betalende’ school voor lager middelbaar onderwijs in de Onderstraat, een kans die voor het gezin anders financieel niet haalbaar zou zijn geweest. Opnieuw wordt hij primus van de klas. Hij krijgt een mooie kans voor een betrekking in de industrie , maar laat die aan een van zijn schoolmakers die het later tot directeur zal brengen van de fabrieken Carels en Van Den Kerckhove. Hij bemachtigt een beurs voor hogere studies en trekt naar de Normalschool, de lerarenopleiding , want hij wil onderwijzer worden. Drie jaar later verlaat hij die opnieuw als eerste van zijn promotie. En hij gaat aan de slag als onderwijzer van de zesde klas van de gemeenteschool in de Geitstraat, een volksschooltje temidden van de arbeiderswijken rond de Rooigemlaan en de Drongensesteenweg op de Brugse Poort, een school die nog altijd bestaat als stedelijke basisschool ‘De Octopus’.

Men kan zich afvragen hoe een stadskind uit de Koolsteeg in Gent later een fervent liefhebber van de natuur en de wetenschap zou worden. Uit zijn eigen dagboeken en geschriften valt af te leiden dat eenvoudige dingen zoals de bloempotten op zijn moeders vensterbank al vroeg zijn aandacht trokken maar het zou vooral zijn grootvader zijn die een belangrijk aandeel zou hebben in de ontwikkeling van die interesses die een passie zouden

worden. Grootvader Thiery kweekte immers vogels en bloemen en had een verzameling opgezette vlinders en oude boeken.

Als tiener maakte **Leo Michel Thiery** tochten in de Drongense meersen waar nu het natuureservaat Bourgoyen-Ossenmeersen ligt, en brengt er uren en uren door met dagdromen, vogels bescieden, tekenen en planten en insecten determineren. Daar ontstaat vanaf de jaren 1885 zijn grote passie voor de natuur en in het bijzonder voor plantkunde. Hij tekent en schetst zijn waarnemingen en registreert als een echte naturalist.

Al snel maakt de jonge onderwijzer indruk met zijn ideeën en methoden. Hij zou 24 jaar lang onderwijzer blijven in de stadsschool in de Geitstraat, tot hem in 1923 een nieuwe uitdaging zou wachten, het enige voorstel dat hij ooit kreeg dat hem er toe kon verleiden zijn actieve onderwijsloopbaan te staken. Hij vindt dat de geldende onderwijsmethodes te veel de nadruk leggen op prestatie en kennis in de enge zin van het woord – iets waar de arbeiderskinderen in zijn klas, die slechts tot hun twaalfde naar school kunnen gaan, niet veel aan hebben. Hij gaat daarom op zoek naar alternatieve lesmethodes. De onderwijzer stouwt zijn klaslokaal vol met allerhande wandplaten, kaarten, planten, stenen, aquariums, insectendozen en modellen en op de speelplaats legt hij een klein tuintje aan. Als een van de eerste Belgische onderwijzers gaat Thiery met zijn klas op excursie: naar de plantentuin van de universiteit, naar de Vlaamse Ardennen, naar het Instituut voor Natuurwetenschappen in Brussel, naar het bos enz. Zelfs tijdens de oorlogsjaren 1914-18 blijft hij “zijn jongens” zoals hij ze noemt regelmatig lesgeven in de keuken van zijn eigen huis in de Korenbloemstraat, op gevaar van verklikking en straf, want de schooldeuren moesten dicht blijven op last van de bezetter.

Al van in het begin denkt hij na over een vernieuwende aanpak. Hij werkt duidelijk ervaringsgericht, lang voor de pedagogische theorie daar aandacht aan besteedt. Hij doet aan werkplekieren lang voor de term bestaat. Hij gaat op uitstap met de klas en gebruikt de leefomgeving van stad en platteland als brede leeromgeving zonder daar grote theorieën over te verkondigen. Zijn basisidee is dat je leerlingen niet enkel onderwijs moet geven maar dat je vooral “mensen moet vormen”. Zijn eerste publicatie is een artikel in 1908, getiteld ‘Belangstelling’, in het tijdschrift ‘Nieuw Leven’, het jaar tevoren opgericht door Adolf Polydoor

Herckenrath, de Gentse dichter , toneelschrijver , uitgever en boekhandelaar die ook onder andere mede auteur was van de Almanak van het oudste Nederlandstalige en vrijzinnige studentengenootschap ‘t Zal Wel Gaan.

Ook via de Gentse afdeling van het ‘Algemeen Paedologisch Gezelschap’, opgericht in Amsterdam in 1911 probeert **Leo Michel Thiery** zijn visie in artikels en lezingen te verspreiden. Ook invloedrijke pedagogen zoals **Ovide Decroly** maakten deel van uit van dit Gezelschap. De vereniging was een geesteskind van medicus en psychiater **Van Wayenburgh**, verbonden aan de universiteit van Amsterdam. Het Gezelschap beoogt de wetenschappelijke studie van het kind in een combinatie van medische, kinderpsychologische, psychiatrische en pedagogische inzichten.

Dag aan dag werkt de jonge onderwijzer verder aan de uitwerking van zijn eigen pedagogische methode. Hij steekt modellessen in elkaar en tracht onderwijs te geven dat blijvende vruchten afwerpt. Van de liberale onderwijsschepen Cambier krijgt hij de opdracht schoolmateriaal zoals wandplaten, aangepast materiaal voor kleuters en natuurkundige instrumenten aan te kopen en uit te testen voor de andere scholen. Zijn bevindingen publiceert hij voor het eerst systematisch in 1914 in het boek ”Encyclopedisch Onderwijs”. Als alternatief voor gescheiden en onafhankelijk van elkaar gedoceede leervakken, propageert Thiery om thema’s uit de leefwereld van de kinderen ‘concentrisch’ uit te werken over alle leervakken heen en via verschillende activiteiten. Hij vergelijkt dit ‘encyclopedisch onderwijs’ en de ‘uitdeinende kennis’ die daardoor ontstaat met het beeld van de steeds uitdeinende kringen in het water van een vijver nadat men er een kei in heeft gegooit.

Onderwijs moet uitgaan van de belangstelling en verwondering van het kind, zo staat er. Thiery is een practicus: hij legt in zijn publicatie geen link naar verwante ideeën van andere pedagogen maar werkt wel een ambitieus jaarprogramma uit met dertig typelessen. Hij illustreert deze ook zelf met prachtige tekeningen. Hij schrijft zijn boek op basis van een ruime praktijkervaring en na een tiental jaren uitproberen en experimenteren. Als uitgangspunt voor zijn lessen neemt hij bijvoorbeeld een gebeurtenis uit de actualiteit en betreft daar dan bijna alle leervakken bij: moedertaal, frans, natuur- en rekenkunde, geschiedenis, aardrijkskunde, zang, tekenen. Hij

heeft een grenzeloos vertrouwen in de wetenschap en een even grote liefde voor de natuur. Hij bestudeert auteurs als Dickens en Zola maar bijvoorbeeld ook het ‘cruydenboek’ van Rembert Dodoens, de 16de eeuwse Nederlandse plantkundige en arts. Zijn pedagogische visie is sterk voluntaristisch en gelooft in het stimuleren van verwondering en de ontwikkeling van capaciteiten van kinderen en jongeren , in het stimuleren van hun belangstelling, in de maakbaarheid van jonge mensen.

In bepaalde opzichten is Leo Michel Thiery zeker een voorloper van de Freinetpedagogie die intussen in onze stad vooral in het lager onderwijs een succesverhaal is geworden, niet in het minst door de bezieling en het grote sociale engagement van ere- departementshoofd Luc Heyerick. Ook de sterk ervaringsgerichte benadering van Thiery was zijn tijd ver vooruit en vindt nu zijn weerslag in vele ideeën rond werkplekieren, ervaringsgericht en interactief werken , learning outside the classroom, natuureducatie en andere hedendaagse ideeën rond brede school als pedagogisch concept.

Op zijn school in de Geitstraat heeft Michel Thiery ondertussen zijn oog laten vallen op kleuteronderwijzeres **Maria Augusta De Taeye**. Ze is een van **De Flinken, Les Courageuses**, een heterogeen clubje van Gentse feministen, arbeidsters , onderwijzeressen en studentes, dat samenkomt om te spreken over literatuur en maatschappelijke thema’s en om elkaar te stimuleren in zelfontplooiing. *De Flinken* openen ook een kinderbibliotheek in de Geitstraat waarvan de collectie een weerspiegeling vormt van hun ideeën. Deze overleefde de eerste Wereldoorlog niet maar het pionierswerk bleef bewaard onder meer in een aantal lezingen. Onder de leden van de club zijn verschillende van de eerste vrouwen die studeren aan de Gentse universiteit. Ook Augusta De Taeye. Na haar huwelijk met Leo Michel Thiery in 1911 start ze een kandidatuur aan het *Hoger Instituut voor Lichamelijke Opvoeding*. Later in haar carrière zal ze inspectrice van het Rijksonderwijs worden. Het koppel Thiery krijgt drie zonen: **Herman, Michel en Leo**. De eerste zal bekend worden als de schrijver **Johan Daisne** en latere hoofdbibliotecaris van de Stad Gent, de tweede , **Michel Junior**, zal als professor-gynaecoloog verbonden aan het UZ tienduizenden Gentenaars ter wereld helpen.

De *Flinken* namen ook deel aan verschillende internationale congressen waaronder het Congrès de l'Education Familiale georganiseerd in Brussel ter gelegenheid van de Wereldtentoonstelling in 1910. Ze waren ook van in het begin betrokken bij de oprichting van de Gentse Vrouwenbond in 1909. Het algemene doel van deze vrouwenbond was 'het opwekken en in werking stellen op elk gebied van de zedelijke kracht van de vrouw tot het goede'; men ijverde voor vrouwenstemrecht, rond maatschappelijke werken en rond het beteugelen van alcoholisme en prostitutie. De eerste concrete actie die de Vrouwenbond ondernam was de oprichting van een niet-confessionele secundaire school die tot doel had ook meisjes voor te bereiden op universitaire studies.

Spilfiguur van de Flinken was **Céline Dangotte (1883-1975)** een wat vergeten Belgische actrice in een transnationaal netwerk van feministes. Zij beperkten zich niet tot lezingen maar namen ook heel concrete initiatieven aan de basis. Een voor de hand liggende optie was het ingrijpen in onderwijs en opvoeding. De Flinken stichtten bijvoorbeeld een rationalistisch schooltje waar ze experimenteerden met een integrale morele, fysieke en intellectuele onderwijsvisie die moest resulteren in een klasseloze samenleving. Het schooltje was echter geen lang leven beschoren. Er werd hevig tegen gekapitteld vanop de kansel door dorpspastoors als een 'openluchtdanszaal' bestuurd door hoeren. De leerlingen die aanvankelijk talrijk waren bleven weg. Dangotte bleef echter niet bij de pakken zitten maar startte een tijdschrift, het "Asselsch Blad", dat zich tot de ouders en in het bijzonder tot de moeders richtte. Tussen de teksten over opvoeding kwamen ook pacifistische artikels en pleidooien voor vrouwenstemrecht terecht.

Een andere belangrijke link in het intellectuele netwerk waar Leo Michel Thiery deel van uitmaakte was het genootschap "Reiner Leven". Hoewel hun werkgever geen lidmaatschap toestaat wordt het koppel er lid van. Dit Gents *Lebensreformgenootschap* gesticht door wetenschapshistoricus **George Sarton** verzamelt kunstenaars, schrijvers en wetenschappers rond thema's als vegetarisme, feminisme, pacifisme en de theosofische geschriften van Leo Tolstoj. Het zou actief zijn van 1905 tot 1908, en was een maatschappijkritisch genootschap ontstaan uit progressief liberale achtergrond dat pessimistisch was over een aantal maatschappelijke

evoluties in de industriële samenleving maar optimistisch over de impact die de leden konden hebben op fundamentele sociale hervormingen . Sommige leden zochten toenadering tot de traditionele sociale bewegingen , andere namen nieuwe initiatieven rond mensenrechten of feminisme , zelfs rond vegetarisme en naturisme.

Georges Sarton (1884-1956) lag mee aan de basis van de studie van geschiedenis van de wetenschappen als academische discipline. Hij zou trouwens ook aansluiten bij ‘t Zal Wel Gaan en richtte de “Etudiants Socialistes de l’université de Gand “ op. Hij studeert af als doctor in de wiskunde en de fysica aan de Universiteit Gent , maar door het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog emigreert hij naar de Verenigde Staten en wordt er hoogleraar aan de universiteit van Harvard. In 1936 publiceert hij een vijfdelige “Introduction to the history of science”.

In 1984, exact 100 jaar na zijn geboorte, besluit de Universiteit een naar hem genoemde leerstoel voor de geschiedenis van de wetenschappen op te richten en elk jaar selecteert het Sartoncomité, bestaande uit vertegenwoordigers van alle faculteiten van de universiteit, verschillende Sartonmedaillisten. Vorig jaar kreeg Professor Hedendaagse Geschiedenis en Dekaan van de Faculteit Gita Deneckere de onderscheiding.

De Thiery’s raken in het Genootschap Reiner Leven niet alleen bevriend met George Sarton en diens vrouw Mabel Elwes maar bouwen ook relaties op met andere studenten en professoren van de universiteit. Reiner Leven zou een belangrijk intellectueel netwerk worden voor de Thiery’s. Ze werden er ook bevriend met **Bertha de Vriese** , de eerste vrouw die later het diploma geneeskunde zou halen aan de universiteit Gent. Of met **Helena Hardyns**, dochter van Edouard Anseele’s rechterhand Ferdinand Hardijns.

Onder impuls van een andere vriend, **Julius Macleod**, treedt Leo Michel Thiery in 1902 toe tot het Gentse *Kruidkundig Genootschap Dodonaea*, dat Macleod had opgericht in 1887, het jaar van zijn benoeming als hoogleraar plantkunde aan de Gentse universiteit. Thiery wordt er een gevestigde waarde en schrijft bijdragen voor het tijdschrift van het genootschap en geeft er lezingen. Michel Thiery is overigens de enige niet-hoogleraar aan wie dit genootschap zijn *Biologisch Jaarboek zal opdragen in 1943*. In 1887 was Julius Mac Leod hoogleraar plantkunde en directeur van de

universitaire Plantentuin geworden .In de nieuwe plantentuin van de universiteit aan het Citadelpark mag Thiery van directeur Macleod de lokalen en de collectiekabinetten gebruiken. Jarenlang gaat Thiery er elke zaterdag zijn botanische kennis bijspijkeren.

De collectie van Leo Michel Thiery groeit steeds aan. Van de liberale onderwijsschepen Felix Cambier krijgt Thiery de opdracht om didactisch materiaal zoals wandplaten , schoolmateriaal en natuurkundige instrumenten aan te kopen en uit te testen ten behoeve van andere scholen. Dit wordt de grondslag voor een echte collectie.

De vriendschap die met professor Dierkunde **Victor Willem**, zal Michel Thiery naar een volgende episode in zijn carrière loodsen. In het najaar van 1922 immers wordt de dierkundige collectie van Victor Willem opgedoekt aan de universiteit. Samen met oud-schepen **Cambier** dient Thiery een verzoek in bij het stadsbestuur om deze universitaire collectie met het door Thiery verzameld schoolmateriaal te verenigen in een stedelijk onderwijsmuseum. Nog voor de gemeenteraad officieel beslist tot de oprichting van het Schoolmuseum, op 16 oktober 1922, zijn beide collecties al verhuisd naar de voormalige letterzeterschool in het Berouw. Thiery wordt snel daarna benoemd als conservator. Doelstelling van het museum is om de wetenschappen te propageren onder de Gentse jeugd. Voor Thiery biedt het Schoolmuseum een mogelijkheid om zijn onderwijsproject in de volksschool van de Geitstraat op grotere schaal te organiseren.

Het jaar nadien gaat de droom in vervulling . Thiery wordt benoemd tot conservator in 1923 . En in 1924, opnieuw nauwelijks een jaar later, opent het museum zijn deuren. Doelstelling is via het museum de wetenschappen te propageren onder de Gentse jeugd. Voor Leo Michel Thiery biedt het museum een mogelijkheid om zijn pedagogische ideeën en zijn onderwijsproject in de volksschool van de Geitstraat op grote schaal te organiseren. Hij benadrukt het opvoedkundig karakter van de collecties. Hij maakt er niet louter een pedagogisch documentatiecentrum van maar blijft een begeistert leraar en zal er jaarlijks tientallen klassen en groepen rondleiden en organiseert er lezingen voor een volwassen publiek. Doorheen de jaren bouwt hij met vele inspanningen een geïnteresseerd publiek uit.

Politiek en intellectueel Gent is het project en zijn conservator genegen. De weduwe van Professor Macleod schenkt diens privé collectie schelpen , mineralen en insecten aan het museum . Thiery polst ook bij andere hoogleraren naar de aanwinst van collectie onderdelen.

Als het museum in 1924 opent kunnen er niet minder dan negen themazalen bewonderd worden . Vier daarvan zijn genoemd naar Gentse hoogleraren: de zaal MacLeod (schelpen), Victor Willem(zoogdieren, vissen en vogels), Joseph en Felix Plateau (scheikunde) en Henri Pirenne (geschiedenis en beschavingen).

Het Gentse schoolmuseum is niet het enige in België op dat moment maar het is in het opzet wel uitzonderlijk. Thiery wil vooral het educatieve en pedagogische karakter van de natuurkundige collecties benadrukken. Het Gentse schoolmuseum is veel meer voor Thiery dan een documentatiecentrum over het gebruik van leermiddelen. Nog een verschil met andere schoolmusea is de aanwezigheid van **de Tuin** . Het is typerend voor het idealisme van Leo Michel Thiery dat hij rond zijn museum midden in een industriële volkswijk een heemtuin aanlegt van 7500 m². Nog een verschil met andere schoolmusea is de aanwezigheid van **de Tuin** . Hij ordent er een 1000-tal plantensoorten en heestervariëteiten in natuurlijke groepjes volgens een concept dat hij zelf heeft bedacht en dat nog het best kan omschreven worden met de term plantkundige aardrijkskunde. Thiery legt er behalve een boomgaard, groentetuin en vijver ook Alpen, duinen, steppe, moeras en Ardeense plantengroepen aan. De zaden verzamelt hij zelf tijdens gezinsvakanties of ze worden hem toegestuurd door vrienden. Het is de eerste publiek toegankelijke heemtuin van de Benelux. Een heemtuin, begrip geïntroduceerd door de Nederlandse schrijver die baanbrekend werk verrichte op het vlak van natuureducatie, Jacobus Pieter Thijssse (1865-1945), is een kunstmatig, veelal omheind landschapselement bedoeld om inheemse, wilde flora en fauna te laten zien. Thijssse zelf zou een jaar later een heemtuin oprichten in het Nederlandse Bloemendaal De huidige botanische tuin in het Berouw en zijn plantencollectie zijn nog steeds gebaseerd op de conceptuele inzichten van de stichter. We beschouwen de ideeën van Leo Michel Thiery rond zijn methode en plantenbeheerplan als belangrijk immaterieel erfgoed en de collectie, de tuin en het merkwaardige gebouw als belangrijk materieel erfgoed. Tuin en museumgebouw zijn overigens beschermd als stadsgezicht.

Op 27 juli 1943 op de pensioenleeftijd van 65 jaar neemt Leo Michel Thiery afscheid als conservator van het Schoolmuseum. Hij krijgt van de Stad Gent een medaille ter erkenning van zijn bewezen diensten. De fakkel wordt doorgegeven aan Robert Piette die jarenlang de rechterhand van de schepper van het Schoolmuseum was geweest. Op 17 november 1957 zal deze op zijn beurt weer hulpconservator Roland Verstraelen aan zijn zijde krijgen, en wanneer Robert Piette in 1959 op pensioen gaat wordt de functie van conservator door Verstraelen overgenomen.

Leo Michel Thiery. Begeesterend leraar , plantkundige, progressief denker en idealistisch pedagoog, pleitbezorger voor de wetenschap, ecologist avant la lettre ... Leo Michel Thiery was een vooruitstrevend en principieel man. Hij was ook een gevoelig en romantisch man die in de natuur rust en inspiratie vond. Lang voor er sprake was van een milieu beweging schreef Leo Michel Thiery bijvoorbeeld in 1932 al :

“Men zou werkelijk geloven dat het vandalisme den menschen in het bloed zit. Met een soort liefde hakt men boomen om, en de oude, dichterlijke Taxus hagen... men graaft en metselt, ‘t is alles steen en cement, de laatste plant moet eraan gelooven ... “

en

“De menschen hebben met de natuur geen voeling meer, en omdat zij niet meer bewust zijn van diezelfde natuur deel uit te maken, zijn zij feitelijk arm.”

De afbraak van het natuurschoon door de geïndustrialiseerde maatschappij raakt hem diep. Hij is een van de eersten die het ‘vandalisme’ tegen de natuur openlijk aanklaagt. Zijn ecologisch bewustzijn kan echter niet op al te veel begrip rekenen van de meeste van zijn tijdgenoten.

Sommige van zijn ideeën getuigen van een diep doorvoelde ethiek en van zijn filosofische inslag. Zo was hij ervan overtuigd dat wetenschap en emotionaliteit niet van elkaar kunnen en mogen losgekoppeld worden. Een duidelijk pleidooi voor morele reflectie over de grenzen van de wetenschap, en over een wetenschap die ten dienste moet staan van de mens en het menselijk welzijn.

Op 3 augustus 1950 , op 72 jarige leeftijd, doofde zijn levensvuur .

Ook voor zijn afscheid had hij principiële beslissingen genomen. Hij was een van de eerste leden van de Société Belge de Crémation , en werd dus gecremeerd.

Antwoord- en inschrijvingsstrook

(te versturen naar D'havé - Vanhecke, Kikvorsstraat 23, 9000-Gent of per mail naar freddy.d.have@telenet.be of marlene.vanhecke@telenet.be)

Naam en voornaam

.....

adres :

.....

.....

tel.: .....

1. Op woensdag 12 juni 2019: muzikale namiddag met Michael Lanzo (€ 7)

Aantal personen:.....

2. Op vrijdagavond 5 juli 2019: kaas-en wijnavond in het Geuzenhuis (€ 18)

Aantal personen:.....

3. Op zaterdag 20 juli 2019: optreden Arte Vocale o.l.v. Erika Pauwels (€12)

Aantal personen:.....

4. Op zondag 21 juli 2019: etentje in Jour de Fête (€45 / €50)

Aantal personen:.....

5. Op maandag 22 juli 2019: Rendez-vous met het Chanson (€ 12,5)

Aantal personen:.....

6. Op dinsdag 23 juli 2019: The Julian's New Orleans Jazz Friends (€ 12,5)

Aantal personen:.....

7. Op vrijdag 26 juli 2019: 'Revue' in Minard (€ 17)

Aantal personen:.....

8. Op zondag 28 juli 2019: Gentse wandeling (€ 8)

Aantal personen:.....

9. Op vrijdag 23 augustus 2019: daguitstap naar Geraardsbergen (€ 35)

Aantal personen:.....

Datum:.....

Handtekening:.....

Zijn zoon Herman liet op zijn grafsteen op de Westerbegraafplaats de tekst griffen :

“Ook de nuchtersten noemden hem een apostel “ .

Zo werd Leo Michel Thiery een apostel van de wetenschap.

Volgens Thiery was het immers zo :

“nadenken , geduld oefenen, zich geven aan hetgeen men als het Goede beschouwt, belangloos medehelpen tot het welzijn der menschheid , ziedaar wat steeds het kenmerk der groote mannen was en zijn zal”.

Naar mijn bescheiden mening voldoet Leo Michel Thiery zonder enige twijfel aan zijn eigen definitie van “waarlijk groote mannen”. Hij beoefende als autonoom denker geduldig de wijsheid van het wetenschappelijk onderzoek en de discipline van zelfstudie, hij vond de daadkracht in zijn engagement om zijn leven lang gestalte te geven aan de schoonheid van de pedagogische opdracht van het onderwijs.

En mij is het alvast een eer, om samen met mijn team van de Wereld van Kina en van de Educatieve Diensten te waken over het behoud van de erfenis van een waarlijk groot man en zijn pedagogische taken verder te zetten.

Jan Schiettekatte Directeur Educatieve Diensten Stad Gent

Bronnen

- Archief de Wereld van Kina
- U Gent Memorie
- Danniau Fien – “Thiery, Leo Michel (1877 – 1955) (artikel)
- Desmet Jan “ De natuur als Assepoester : leven en werken van Leo Michel Thiery “ – Brugge – Van de Wiele – 1988
- Den Haerynck Jean Paul “ Sarton , Georges – (1884 – 1956) “ (2010)
- Leo Michel Thiery “ Encyclopedisch onderwijs – Gent – Hoste -1914
- Leo Michel Thiery – “ De Plantentuin van het stedelijk schoolmuseum te Gent: een jaarkring : gids voor den bezoeker – Gent – stadsbestuur -1941
- Verbruggen Christophe – “ het egonetwerk van Reiner Leven en George Sarton als toegang tot transnationaal intellectueel engagement “ in Belgisch tijdschrift voor hedendaagse geschiedenis. (2008)
- Prof. L. De Coninck – inleiding bij het postuum uitgegeven “ Terugkeer tot de Natuur “ -1952
- Brood en Rozen – tijdschrift voor de geschiedenis van sociale bewegingen

Onze activiteiten

1. **Op zaterdag 8 juni 2019 worden we voor de 10e keer uitgenodigd door het 8-Mei-Komitee Gent voor een vredesmaal om 12u in het Vredeshuis (St-Margrietstraat 9 te Gent).**

MENU: aperitief, uitgebreid koud buffet, koffie en gebak.

Prijs: € 27 per p.p.

Aan de ingeschrevenen: tot 8 juni!

2. **Op woensdagnamiddag 12 juni 2019 om 14u: muzikale namiddag met optreden van MICHAEL LANZO in de polyvalente zaal van het WZC Domino, Tempelhof, Sint-Margrietstraat te Gent**
Michael Lanzo won in 2013 de VTM wedstrijd Belgium's Got Talent.

Prijs: € 7 (koffie en taart inbegrepen)

Inschrijven via de antwoordstrook in het Contactblad of mail voor 8 juni 2019 en gelieve dan te betalen op ons rekeningnummer S-Plus

ACOD Onderwijs GENT : 001-1173234-95 of Europese overschrijving IBAN: BE76 0011 1732 3495 - BIC: GEBABEBB

3. **Op dinsdag 25 juni 2019 daguitstap: Roubaix en Lille**

Roubaix en Lille, net 'over de screeve', maar zo goed als onbekend.

Samen met onze gids Paul Van Hoorick wandelen we door **Roubaix** in de sporen van emigrerende Vlamingen op zoek naar een boterham met beleg.

We botsen in de hel van het noorden, tijdens de oorlogsjaren, op moedige vrouwen en mannen. Het stadhuis getuigt van de grandeur van het

textielverleden. Via een korte spurt langs de 'Vélodrome' waar de mooiste koers aller tijden telkens eindigt, belanden we in **Lille**, 'Riesel'.

Na de lunch serveren we je een korte wandeling door een sfeervolle stad en botsen we nog op een piepjonge oorlogsheld. De kers op de taart van deze

mooie daguitstap is echter het bezoek aan 'La Piscine', met vele lengtes

voorsprong het mooiste art-decogebouw van 'Le Nord'. Dit museum is

recent drastisch uitgebreid om alle schatten te kunnen tonen. Bienvenu(e).

Prijs: € 60

Inbegrepen: gids, koffie, lunch, toegang museum

Niet inbegrepen: drank, fooi chauffeur

Het inschrijven is gebeurd. Wie eventueel nog mee wil gaan kan contact met ons nemen (mail of telefoon 0474/31.26.30).

4. Op vrijdagavond 5 juli 2019 om 19u kunnen we traditiegetrouw genieten van de smaakvolle kaasschotels tijdens **de Kaas-en wijnavond in het Gentse Geuzenhuis**, Kantienberg te Gent. Wie geen kaas wil kan een vleeschotel kiezen.

Organisatie: de Grijsze Geuzen, Gent.

Prijs: € 18

Inschrijven kan per mail of via antwoordstrook vóór 19 juni 2019 en betalen op ons rekeningnummer S-Plus ACOD Onderwijs GENT :

IBAN: BE76 0011 1732 3495

BIC: GEBABEBB

5. Op zondag 7 juli 2019: Cultureel bezoek aan Gent, van alle markten

thuis en aan het huis van de Socialisten!

OPGELET: de datum is 7 juli gebleven!!!

- In de **voormiddag** bezoeken we Gent, van alle markten thuis. We wandelen door het historische centrum van Gent met als rode draad het verhaal van Gent. We passeren drie markten met hun eigen sfeer en heel wat snuisterplezier. Ben je een lekkerbek, dan valt er tussendoor al heel wat te genieten.

Bloemenmarkt: Groene vingers of niet, we snuiven de sfeer op van de befaamde bloemenmarkt: zondagochtend op de Kouter

Boekenmarkt: Boekwormen kunnen zich tegoed doen aan de boekenmarkt in de Ajuinlei.

Brocante Sint-Jacobs: snuistergrage antiek-/brocantejagers vind je in Gent op vrijdag, zaterdag- en zondagochtend op het Sint-Jacobsplein.

-’s **Middags** voorzien we een eenvoudige **broodjeslunch**.

- In de **namiddag** brengen we een bezoek aan het Stadhuis van de Socialisten. Het verhaal van het Socialisme in Gent met **een exclusief bezoek aan ‘Ons Huis’**

Prijs: € 20 (inbegrepen: gids, broodjeslunch en water of koffie)

Niet inbegrepen: fooi gids, vervoer

Het inschrijven is gebeurd. Wie eventueel nog mee wil gaan kan contact met ons nemen (mail of telefoon 0474/31.26.30)

Gelieve ten laatste te betalen op 9 juni op ons rekeningnummer S-Plus ACOD Onderwijs GENT : 001-1173234-95 of Europese overschrijving

IBAN: BE76 0011 1732 3495 - BIC: GEBABEBB

6. Op donderdag 22 augustus 2019 i.s.m. VFG: Ontspannende dagtrip naar Mondo Verde

Alleen, met twee of met veel

Familiepark Mondo Verde in het Nederlandse Landgraaf is een uniek park. Je kan er de hele dag genieten van honderden bijzondere dieren, beeldschone tuinen en fantastische attracties. In Mondo Verde loop je het ene moment in het tropische regenwoud het andere loop je door een Italiaanse beeldentuin of zoek je beschutting tegen de zon in een berberhuisje in de woestijn. Er wonen ook allerlei speciale dieren in Mondo Verde. Tropische vogels fladderen rond in het Vogelparadijs en in de natuurlijk aangelegde dierentuin loopt zelfs de zeldzame witte leeuw rond! Het jonge volk kan zich volop uitleven in het actieve gedeelte van het park. Klimtorens, een houten touwvlot, de spannende Sky Dive en de wildwaterbaan met boomstammetjes zijn maar een paar van de attracties. Dan is het tijd om de inwendige mens te versterken. Onbeperkt eten en drinken is inbegrepen in de prijs.

Prijs: € 45

Inbegrepen: bus, toegang Mondo Verde, onbeperkt pasta, friet, frikandel, verrassingssnack, broodje hamburger, broodje kaas, broodje ham, broodje cervelaat, warme dranken, limonade, **slush-ijs en fruit.**

Niet inbegrepen: fooi chauffeur

Aan de ingeschrevenen: gelieve ten laatste te betalen op 15 juli 2019 op ons rekeningnummer S-Plus ACOD Onderwijs GENT : 001-1173234-95 of Europese overschrijving IBAN: BE76 0011 1732 3495 - BIC: GEBABEBB

7. Op vrijdag 23 augustus 2019 bezoeken we Geraardsbergen samen met S-Plus Cultuuracademie.

Geraardsbergen is niet alleen de stad van de Muur, Manneke Pis en mattentaarten, maar ook van vele steegjes en de markt. Een ervaren gids loodst ons door de dag.

Afspraak: Toeristische Dienst, Grote Markt Geraardsbergen om **10u30**

Vervoer: eigen vervoer

Trein: **vertrek** in Gent St. Pieters om **09u05** – trein **S52 1859** richting Geraardsbergen.

aankomst: 09u54 - naar Toeristische Dienst: te voet 13 min vanaf station

Terug: er is telkens een trein om 17u05, 18u05, 19u05

Prijs: € 35

Inbegrepen: gids ('s morgens en namiddag), middaglunch en drankje bij afsluiting van onze dag

Niet inbegrepen: dranken bij de lunch

Programma:

10.30u Workshop & demo **mattentaarten maken - met gids**

12.30u **lunch** in het statige **Abtenhuis**, een restant van de vroegere St. Adriaansabdij

14.00u ontdekken van historische steegjes en omgeving van de Grote Markt met mooi stadhuis, Manneke Pis, de Marbol en de prachtige St. Bartholomeuskerk - **met gids**

Na de rondleiding is er nog tijd om van een plaatselijk biertje te genieten!

Inschrijven kan per mail of via antwoordstrook ten laatste op 20 juli 2019 en betalen op ons rekeningnummer S-Plus ACOD Onderwijs GENT : IBAN: BE76 0011 1732 3495 / BIC: GEBABEBB

ACTIVITEITEN tijdens de Gentse Feesten 2019
--

Aan de deelnemers aan de activiteiten van de Gentse Feesten van 2018 en de leden **die reageerden** op mijn vraag of ze interesse hadden in de activiteiten van 2019 (in het vorig Contactnummer) : **we hebben de kaarten die jullie bestelden!**

Voor Arte Vocale nog niet want de verkoop begint pas op 21 juni...

1. Op **zaterdagmiddag 20 juli 2019** in de Opera: optreden van **Arte Vocale o.l.v. Erika Pauwels**.

Optreden duurt een 3-tal uur, begint gewoonlijk rond **14u30 of 15u**, details volgen van zodra ik die ken!)

Prijs: € 12

De verkoop van de kaarten gaat door op 21 juni.

De deelnemers zullen dan hun kaarten krijgen via de post of in de hall van de opera een half uurtje voor de vertoning.

Van zodra we de kaarten hebben wordt u verwittigd van het juiste aanvangsuur. **Inschrijven kan per mail of via antwoordstrook vóór 15 juni 2019 en betalen op ons rekeningnummer S-Plus ACOD Onderwijs GENT : IBAN: BE76 0011 1732 3495 / BIC: GEBABEBB**

Geef zeker uw telefoonnummer of e-mailadres op.

2. Op **zondagmiddag 21 juli 2019 om 12u30**: ons jaarlijks etentje in restaurant Jour de Fête. Gezellig tafelen onder vrienden en bij mooi weer kunnen we het aperitief buiten gebruiken...

Bruno Matthys en zijn team ontvangen ons met volgend menu:

Aperitief (Cava of fruitsap) met hapjes

*****

Vitello Tonnato

verrassende Italiaanse combinatie van dun gesneden kalfsvlees
met tonijnmayonaise en kappers

*****

Gazpacho

*****

Vis van de dag met zomergroenten, courgettes, jonge wortel, kerstomaatjes
beurre blanc en krielaardappeltjes

*****

Huisgemaakt vanille-ijs met zomerfruit en een coulis van rode vruchten

*****

Koffie of thee

Water, witte en rode wijn

Prijs: € 45 voor S-Plusleden; € 50 voor niet leden S-Plus

(all-in van aperitief tot koffie)

Parkeerruimte (betalend aan € 1 per uur) onder het gebouw, gemakkelijk te bereiken met het openbaar vervoer: tram 4 (halte voor St. Lievensbrug), bussen 70-72 enz... halte Leeuwstraat)

Inschrijven kan per mail of via antwoordstrook ten laatste op 9 juli 2019

en betalen op ons rekeningnummer S-Plus ACOD Onderwijs GENT :

IBAN: BE76 0011 1732 3495

BIC: GEBABEBB

3. Op **maandagmorgen 22 juli 2019 om 11u- 13u**: optreden van **Ann Lemaître en Aki Bollino** in de Cultuurkapel St. Antonius. "**Rendez-vous met het Chanson**" muzikale parels van o.a. Tino Rossi, Luis Mariano, Charles Trenet enz...

Prijs: € 12,5

Voor wie nog niet inschreef: inschrijven kan nog per mail of via antwoordstrook, we zullen dan zien of er nog kaarten te verkrijgen zijn in het Uitbureau.

4. Op dinsdag 23 juli 2019 om 15u: The Julian's New Orleans Jazz Friends met gastmuzikant Norbert De Taeye in de Cultuurkapel St.

Antonius

Prijs: € 12,5

Voor wie nog niet inschreef: inschrijven kan nog per mail of via antwoordstrook, we zullen dan zien of er nog kaarten te verkrijgen zijn in het Uitbureau.

5. Op vrijdag 26 juli 2019 om 11u: Koen Crucke, Luc De Bruyker en Ann De Prest: 'REVUE' in Minardschouburg.

Het is dit jaar precies 25 jaar geleden dat de vernieuwde Minardschouburg zijn deuren opende. Auteur Luk De Bruyker neemt dit feit als dramaturgisch uitgangspunt. Hij laat het standbeeld van Romain 'levend' worden en het is Romain zelf die op scene het 'revuethoejoater' belicht. Romain is de ideale ervaringsdeskundige. Hij maakte zowel de grote bloei als het verval mee en hield er zelfs een echtscheiding aan over. Hij scheidde immers van de gevierde revue artieste Mary Brouillard op het moment dat hij besliste om te stoppen met schijven van revues.

We maken kennis met auteurs als Pol Speekoort, Henri Van Daele, Paul Berkenman, Roger Piers, Eddy Daese... en markante figuren als Gustje De Puydt, Mary Brouillard, Lène Maréchal, Yvonne Delcour, Theo Daese, Gust Lajoie...

De liederenschat overspant meer dan 100 jaar en zowel vergeten als gekende revueliedjes worden met elkaar afgewisseld.

Prijs: € 17

Voor wie nog niet inschreef: inschrijven kan nog per mail of via antwoordstrook, we zullen dan zien of er nog kaarten te verkrijgen zijn in het Uitbureau.

6. Op zondagmorgen 28 juli 2019 van 10u tot 12u: wandeling 'Waeuren boel was da d'iere'

Vertrek: 10u Tempelhof, Sint Margrietstraat –

Aankomst: 12u Sint Elisabethbegijnhof

Tempeliers, beeldstormers, brand, moordenaars, stoven en zoveel meer. Deze " vree wijze " rondleiding neemt u als Gentenaar mee in een wereld die tot nu toe voor de meesten onbekend is gebleven. Met anekdotes en realistische verhalen, soms gruwelijk maar ook plezant, gaan we op ontdekkingsstocht doorheen een totaal ander stukje Gent. Het geheel uiteraard "geklapt" in de schuunste toale van de wereld: het plat Gents.

Gids: Rudy Chatelet

Prijs: € 8

Voor wie nog niet inschreef: inschrijven kan nog per mail of via antwoordstrook, we zullen dan zien of er nog kaarten te verkrijgen zijn in het Uitbureau.

Activiteiten 2019 in samenwerking met S-PLUS

- Voor het deelnemen aan de S-Plusactiviteiten is het lidmaatschap S-Plus vereist.
- Het inschrijven voor de activiteiten (daguitstappen en meerdaagse reizen) is gebeurd: wij schreven in als groep .
- **Hoogstwaarschijnlijk zal er nog achteraf ook geboekt kunnen worden: in januari inschrijven voor november is soms héél moeilijk. We zijn ons daar heel bewust van maar tot een maand voor datum (voor de daguitstappen) kan u nog annuleren.** Eens betaald gelden de annuleringsvoorwaarden zoals hieronder vermeld. Voor de meerdaagse reizen is er de annuleringsverzekering (inbegrepen in de prijs)
- alle daguitstappen en de meerdaagse reizen per bus vertrekken nu aan de P&R in ZWIJNAARDE, aan het sportcomplex De HEKERS, eindhalte van tram 2. Er zijn parkeerplaatsen en het ligt bij de R4, de E40 en de E17.
- Het betalen van de activiteit (daguitstap) moet gebeuren via ons (op ons rekeningnummer), **ten laatste vier weken vóór de uitstap.** U zal in de Contactbladen aan de betalingen herinnerd worden.
- Elk jaar opnieuw moeten deelnemers hun daguitstap annuleren wegens ziekte, ongeval of overlijden. Daarom werkt S-Plus vanaf nu, i.s.m. P&V-Verzekeringen, met een reisverzekering voor daguitstappen en verblijven in het binnenland.

Hierna een overzicht van de meest voorkomende situaties die geldig zijn voor annulatie van uw daguitstap of binnenlandse vakantie:

Bij ziekte, ongeval of overlijden van uzelf als verzekerde of een familielid tot de 2e graad (ouders, kinderen, (schoon) broers, (schoon)zussen).

Overlijden van een aanverwante minderjarige tot de 3e graad.

Er wordt altijd een administratieve kost van 5 euro per persoon aangerekend.

Voor annulatie van meerdaagse buitenlandse reizen gelden de voorwaarden van de annulerings- en bijstandsverzekering van de touroperator.

- **Ongeveer een maand voor de daguitstap krijgt u van S-Plus een persoonlijke brief met de praktische info: uur van vertrek en plaats. Wie via ons inschreef mag de vraag tot betalen aan S-Plus negeren maar op ons rekeningnummer betalen.**
- Meerdaagse reizen worden rechtstreeks aan S-Plus betaald.

Nuttige info:

Francine van der Graaf: voorzitter

Tel 0496/86.12.35

Tichelrei 14, app 020, 9000 GENT

Freddy D'havé: secretaris

Tel. 09/221.12.36 – 0474/31.26.30

Kikvorsstraat 23, 9000 GENT freddy.d.have@telenet.be

Marlene Vanhecke: penningmeester en verantwoordelijke “Onze Activiteiten”

Tel. 09/221.12.36 – 0474/31.26.30

Kikvorsstraat 23, 9000 GENT marlene.vanhecke@telenet.be

Alle betalingen op ons rekeningnummer S-Plus ACOD-Onderwijs
GENT : 001-1173234-95 of Europese overschrijving **IBAN: BE76 0011**
1732 3495 - BIC: GEBABEBB

PRIVACY DISCLAIMER

S-Plus afdeling ACOD Onderwijs gepensioneerden neemt uw privacy ernstig. De contactgegevens die u hebt gedeeld in het kader van uw inschrijving/deelname worden uitsluitend gebruikt om u op de hoogte te houden van nieuws, verdere activiteiten, onze werking, of wijzigingen in het evenement. U heeft het recht om uw gegevens te laten verbeteren, hiervan inzage te vragen, de verwerking van uw gegevens te laten beperken, stop te laten zetten of te verwijderen, via privacyvzw@socmut.be. U vindt onze uitgebreide privacyverklaring terug op www.s-plusvzw.be door op de knop ‘privacy disclaimer’ te klikken

